

شب قدر؛ برتر از هزار ماه

استاد شهید ناصر سبحانی: در شب قدر قرآن شروع به نزول کرده است و نزول آن شامل من کلُّ أمرٍ، که تمامی اموری که در زمینه هدایت لازم بوده نازل شده است. پس شب قدر مبدأ نزول هدایت بوده است.

از فضایل ماه مبارک رمضان شب قدر است، شبی است که خداوند در آن ثواب اعمال نیک را برای امت اسلامی مضاعف و بسیار زیاد می کند.

شرح و تفسیر سوره مبارکه قدر

إنا أنزلناه في ليلة القدر: ما قرآن را در شب با ارزش قدر فرو فرستادیم. فرموده الله سبحانه وتعالى: {إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ فِي لَيْلَةِ الْقَدْرِ}؛ همانا ما قرآن را در شب قدر نازل کردیم، یعنی همانا تمام قرآن یکبارگی از لوح محفوظ به آسمان دنیا نازل شده، و سپس بعد از آن در طی ۲۳ سال بر حسب وقایع بر رسول اکرم نازل شده است. این قول ابن عباس رضی الله عنهما و بعضی از صحابه می باشد.

مراد از "قدر" در فرموده الله سبحانه وتعالى: "لَيْلَةُ الْقَدْرِ" چیست؟ **ابن جوزی** رحمه الله می فرماید: در تسمیه شب قدر پنج قول ذکر شده است:

۱- همانا آن شب دارای عظمت و بزرگی است، و گفته می شود فلانی دارای بزرگی و عظمت است. قوله تعالی: "وما قدروا الله حق قدره" آنان آنگونه که شایسته است خدا را نشناختند.

۲- همانا آن شب تنگ است، شبی است که بخاطر نزول فرشتگان در زمین، زمین بر آنان تنگ می شود. قوله تعالی: "ومن قدر علیه رزقه" و آن کسی که رزق و روزی بر او تنگ شده است. (خلیل ابن احمد).

۳- قدر بمعنای حکم می باشد. مثل اینکه بگویم اشیاء در آن اندازه گرفته می شوند. (ابن قتیبه).

۴- همانا کسی که قدر و منزلتی ندارد، بخاطر عبادت و طاعت در شب قدر دارای ارزش و منزلت "قدر" می شود. (أبو بکر الوراق).

۵- برای اینکه در آن شب کتابی نازل شده است که دارای قدر و منزلت است، و در آن شب رحمت و فرشتگانی که دارای قدر و منزلت خاصی هستند نازل می شود. (علی ابن عبید الله).

خداوند متعال شب قدر را در قرآن اینچنین توصیف کرده است:

{إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ فِي لَيْلَةِ مُبَارَكَةٍ إِنَّا كُنَّا مُنذِرِينَ (۳) فِيهَا يُفْرَقُ كُلُّ أَمْرٍ حَكِيمٍ (۴) أَمْرًا مِنْ عِنْدِنَا إِنَّا كُنَّا مُرْسِلِينَ (۵) رَحْمَةً مِنْ رَبِّكَ إِنَّهُ هُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ} الدخان: ۳-۶

{لَيْلَةُ الْقَدْرِ خَيْرٌ مِنْ أَلْفِ شَهْرٍ} شب قدر شبی است که از هزار ماه بهتر است. **امام مجاهد** رحمه الله می فرماید: قیام آن شب و عمل در آن بهتر از هزار ماه است که شب قدر در این هزار ماه نباشد.

سیدنا ابو هریره رضی الله تعالی عنه می فرماید: تعداد فرشتگان شب قدر در زمین بیشتر از سنگ ریزه ها می باشد، و این دلالت بر کثرت رحمت و برکت در این شب می باشد همانطوریکه فرشتگان در موقع تلاوت قرآن و حلقه های علم نازل می شوند و بالهایشان را برای طالب علم می گسترانند. اما مراد از روح در آیه، جبریل امین علیه السلام می باشد، و آن از باب عطف خاص بر عام می باشد.

{سَلَامٌ هِيَ حَتَّى مَطَلَعِ الْفَجْرِ} آن شب شب سلامت و رحمت و درود فرشتگان بر مؤمنان شب زنده دار است تا طلوع صبح.

در معنای سلام در این آیه ابن قتیبه رحمه الله می فرماید: همانا معنای سلام خیر و برکت است.

و مراد از {حَتَّى مَطَلَعِ الْفَجْرِ} یعنی اینکه آن شب باطلوع فجر که انتهای عمل و عبادت شب می باشد پایان می یابد.

لیله القدر چه شبی است؟

جمهور علماء می فرمایند: که شب قدر در دهه آخر ماه مبارک رمضان است، اما در چه شبی از دهه آخر می باشد اختلاف کرده اند که مشهورترین آنها عبارتند از:

۱- شب ۲۱ و این قول امام شافعی رحمه الله است.

۲- شب ۲۳ و این قول بسیاری از صحابه و تابعین است.

۳- شب ۲۵ و ۲۷ و ۲۹.

۴- در دهه آخر است.

ابن کثیر رحمه الله تعالی: می فرماید از ابی قلابه روایت شده است که فرمود شب قدر در دهه آخر است و هر سال تغییر می کند، و این قول صریح بزرگانی چون امام مالک و ثوری و امام احمد و اسحاق ابن راهویه و ابو ثور و مزنی و ابن خزیمه و دیگران می باشد، و همچنین از امام شافعی رحمه الله تعالی روایت شده است. و الله اعلم

روش پیامبر خدا(ص)

از عائشه رضی الله عنها روایت شده که گفت: چون دههء اخیر رمضان فرا می رسید، رسول الله صلی الله علیه وسلم شب ها را زنده داشته، خانواده اش را بیدار نموده و تلاش کرده و در عبادت کوشش می نمود.

دعا شب قدر

از عائشه رضی الله عنها روایت شده که گفت: گفتم: یا

رسول الله صلی الله علیه وسلم! شب قدر کدام دعا را بگویم؟ فرمود: بگو: **اللَّهُمَّ إِنَّكَ عَفْوٌ تُحِبُّ الْعَفْوَ فَاعْفُ عَنِّي**

«بار خدایا تو آمرزنده ای و گذشت و عفو را دوست داری، پس من را عفو کن. رواه الترمذی»

اعتكاف

یکی از سنت‌های پسندیده در ماه رمضان اعتکاف است. هدف از اعتکاف دل را پاک کردن از تعلقات دنیوی و تفکرات مادی و مشغول شدن به ذکر و عبادت پروردگار است. علامه ابن قیم رحمه الله می‌گوید: هدف از اعتکاف و روح آن، دل را به ذات پروردگار وابسته کردن است؛ بدین صورت که از همه جوانب منقطع و با او مجتمع شود، از غیر او ببرد و چنان به او مشغول شود که به جای همه خیالات و تفکرات، یاد و محبت او در دلش جای گیرد.

پیامبر اسلام به اعتکاف رمضان ترغیب می‌دادند و خودشان هر سال به اعتکاف اهتمام می‌کردند. حضرت ابوهریره روایت می‌کند: «کان رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يعتكف في كل رمضان عشرة أيام فلما كان العام الذي قبض فيه إعتكف عشرين يوماً» [صحیح بخاری، حدیث ۲۰۴۴]؛ رسول اکرم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ هر رمضان ده روز به اعتکاف می‌نشست و در سالی که وفات یافت بیست روز اعتکاف نمود.

معتکف بسان شخص حاجت‌مندی است که به دربار پادشاه رفته و دربار او را لازم می‌گیرد و می‌گوید تا حاجتم را برآورده نکنی دربار تو را رها نخواهم کرد. معتکف نیز در خانه خدا می‌نشیند و از الله تعالی بخشش و مغفرت گناهان خود را طلب می‌نماید و با زبان حال و قال به طور عاجزانه می‌گوید: بارالها! من در خانه تو آمده‌ام و خواسته و مطالباتی دارم و تا زمانی که حاجت و خواسته‌هایم را برآورده ننمایی از مسجد که خانه منتسب به ذات تو است بیرون نخواهم رفت.

اعمال شب قدر

همانا به هوش باشید!

شاید این آخرین قدری باشد که بتوانید قدر آن را نگه دارید!

شاید آخرین قدری باشد که بتوانید بر قدر و ارزش خود بیافزایید!

شاید این آخرین فرصتی باشد که می‌توانید، قلم عفو و پاک کننده خداوند عفو و بخشنده را بر کارنامه اعمال خود بکشید!

شاید این آخرین قدری باشد که بتوانید قلب خود را از زنگار دنیوی و هوا و هوس جلا بدهید!
و شاید این آخرین دمی باشد که مونس و همدم قرآن بشوید!

پس:

- زیاد قرآن بخوانید و در آن تامل و تفکر بکنید
- خاضعانه به نماز بایستید. (سنت تراویح)
- با ذکر و ادعیه ماثور خدا را یاد کنید
- در قیامت، مرگ و اعمال خود تفکر کنید
- یک موعظه روحی و معنوی گوش بدهید
- پیمان بندگی و تلاش و مجاهده در راه یادگیری دین خدا و دفاع از آن را تجدید کنید.
- خانواده، دوستان و اطرافیان را برای احیاء این شب ارزشمند تشویق و توجیه کنید.

منبع: سایت نوگرا www.eslahe.com

شما هم بعنوان یک عمل نیک حداقل ده تا از

این بروشور کپی و پخش کنید.

لَيْلَةُ الْقَدْرِ قَبْرٌ مِنَ الْأَيَّامِ شَهْرٍ

هر کس شب قدر را از روی ایمان و اخلاص زنده دارد، گناهان گذشته اش آمرزیده می‌شود.

مِنْهَا نَزَلَ الْقُرْآنُ الْمَجِيدُ
مِنْهَا نَزَلَ الْقُرْآنُ الْمَجِيدُ
مِنْهَا نَزَلَ الْقُرْآنُ الْمَجِيدُ

